

17.09 PAMIĘTAMY - 80. ROCZNICA AGRESJI SOWIECKIEJ NA POLSKĘ 1939-2019

1 i 17 września 1939 roku to daty wyznaczające początek XX-wiecznej gehenny Polaków. Dokładnie 80 lat temu dwa zbrodnicze totalitaryzmy, niemiecki i sowiecki, na dobre rozpoczęły swoją ekspansję, zmierzając ostatecznie do zagarnięcia całego świata. Polska stała się pierwszą ofiarą ich zbrodniczych, militarnych planów. W 1939 roku, po dwudziestu latach niepodległego rozwoju, Rzeczpospolita Polska po raz kolejny zniknęła z mapy świata.

W celu upamiętnienia tych tragicznych wydarzeń Muzeum Pamięci Sybiru podjęło się realizacji szeregu przedsięwzięć w ramach akcji "17.09 Pamiętamy".

6 września

XIX MIĘDZYNARODOWY MARSZ PAMIĘCI ZESŁAŃCÓW SYBIRU

Marsz jest jednym z głównych punktów obchodów rocznicy sowieckiej napaści na Polskę. W tym roku odbędzie się już po raz 19. Jego uczestnicy o godz. 10 zbiją się przy Pomniku Katyńskim w Parku Zwierzynieckim, skąd wyruszą do kościoła pw. Ducha Św. (ul. Sybiraków 2), przy którym znajduje się Pomnik – Grób Nieznanego Sybiraka.

Uczestników obchodów zachęcamy także do odwiedzenia tego dnia dwóch wystaw:

- „Z zesłania na wyżyny nauki. Polscy badacze Syberii” to ekspozycja pokazująca polskich badaczy Syberii w XIX wieku – geografów, geologów, archeologów, etnografów itp. Na wystawie zaprezentowane zostaną portrety m.in. Bronisława Piłsudskiego, Jana Czernieckiego, Wiktora Godlewskiego. Autorką prac jest Paulina Kopestyńska – malarka jakuckiego pochodzenia. Wystawę będzie można oglądać przy kościele pow. Ducha Św. w Białymstoku

- „Gdy maki kwitły na zboczach” to ekspozycja prezentowana w Centrum Edukacyjno-Wystawienniczym (ul. H. Sienkiewicza 26), którą tego dnia będzie można zwiedzać bezpłatnie aż do godz. 18.00.

17 września

PELETON PAMIĘCI 17.09

Peleton Pamięci na stałe wpisał się w obchody kolejnych rocznic zbrojnej napaści ZSRS na Polskę. Trasa przejazdu rowerowego będzie związana z miejscami i postaciami nawiązującymi do wydarzeń historycznych z czasów okupacji sowieckiej, takimi jak Augustis – fotograf wywieziony na Syberię na przełomie lat 1939–1940, czy Ryszard

Kaczorowski – ostatni Prezydent RP na Uchodźstwie, więzień sowieckich łagrów. Start przejazdu – ul. Kilińskiego (Pałacyk Gościnny), godz. 17. Meta – Dworzec Fabryczny.

SPEKTAKL MUZYCZNY „BIAŁY PRYZSTANEK”

Na zakończenie Peletonu Pamięci odbędzie się spektakl muzyczny na kanwie wspomnień Ireny Bujalskiej oraz wierszy Sybiraczki – Anny Rudawcowej, w reżyserii Michała Jarmoszuka, aktora BTL i wykładowcy białostockiej Akademii Teatralnej. Miejsce – teren przy Dworcu Fabrycznym, godz. 19.00.

PROMOCJA MONOGRAFII PT. „PRZYSZLI ZE WSCHODU. OKUPACJA SOWIECKA ZIEM WSCHODNICH II RZECZYPOSPOLITEJ (1939–1941)”

Najnowsza publikacja wydana przez Muzeum Pamięci Sybiru, autorstwa prof. Wojciecha Śleszyńskiego i dr. Marcina Zwolskiego, przedstawia sytuację na terenach zajętych przez ZSRS we wrześniu 1939 r. Okupacja spowodowała gwałtowne i głębokie zmiany we wszystkich dziedzinach życia: administracji, rolnictwie, oświacie itp. Dostosowywanie polskich rozwiązań do wzorców sowieckich, hałaśliwa propaganda i natrętna indoktrynacja obywateli polskich oraz stosowane wobec nich represje przeorały dotychczasowy porządek, doprowadziły do gwałtownego zubożenia społeczeństwa polskiego, życia w ciągłym strachu i niepewności jutra.

Centrum Edukacyjno-Wystawiennicze, ul. Sienkiewicza 26, godz. 12.30

ZATRZYMAJ SIĘ!

Dokładnie w południe 17 września br. rozlegną się w naszym mieście syreny alarmowe. Przystańmy na chwilę, aby w ten sposób oddać hołd ofiarom sowieckich represji.

W ramach tegorocznych obchodów proponujemy także:

5 września

WYSTAWA

Zapraszamy na wystawę portretów żołnierzy II Korpusu Polskiego z lat 1944–1945 autorstwa Tadeusza Wojnarskiego – malarza, w latach II wojny światowej żołnierza Armii Andersa, uczestnika walk o Monte Cassino. Swój talent plastyczny rozwijał po opuszczeniu łagru w 1941 r. Po zasileniu szeregów formującego się polskiego wojska, Wojnarski poświęcał wolne chwile na tworzenie akwarel i rysunków. Portrety żołnierzy, które chcemy pokazać, to jedynie skromna część dorobku niezującego od 20 lat artysty, który pozostawił po sobie także pejzaże i karykatury.

Centrum Edukacyjno-Wystawiennicze, godz. 10.00–18.00

PROMOCJA KSIĄŻKI „ZNANI POLACY NA SYBERII W XIX WIEKU”

Polacy deportowani na Syberię w latach okupacji sowieckiej 1939–1941 napotkali tam wielu swoich rodaków lub ich potomków. Od stuleci bowiem to właśnie tam trafiali Polacy represjonowani za działalność skierowaną przeciwko carskiej Rosji. Inni szukali na Wschodzie swojego miejsca na ziemi. Wydana przez Muzeum Pamięci Sybiru publikacja „Znani Polacy na Syberii w XIX wieku” autorstwa dr. hab. Grzegorza Zackiewicza poświęcona jest

Polakom, którzy wnieśli istotny wkład w cywilizacyjny rozwój Syberii.

Białystok, Centrum Edukacyjno-Wystawiennicze MPS, godz. 17.30

KONCERT "ZACHOWANE W PAMIĘCI, ZACHOWANE W SERCU"

Towarzyszący XIX Międzynarodowemu Marszowi Pamięci Zesłańców Sybiru koncert przygotowali uczniowie SP nr 21 i SP nr 4 w Białymstoku oraz Zespół Szkolno Przedszkolny w Narwi.

Białystok, MDK, ul. Warszawska 79A, godz. 13.00

7 września

SPACER HISTORYCZNY TRASĄ „ZA PIERWSZEGO SOWIETA (1939–1941)”

Przemierzając współczesne ulice Białegostoku, przeniesiemy się w lata okupacji sowieckiej lat 1939–1941 – w czasy brutalnych represji, w ramach których Sowieci wywieźli na Wschód setki tysięcy ludzi. Spróbujemy przywołać miasto sprzed kilkudziesięciu lat, zobaczyć, na ile się ono zmieniło, co odeszło w niepamięć, a co przetrwało do dzisiaj.

Start spod Centrum Edukacyjno-Wystawienniczego MPS, godz. 12.00, 16.00

9 września

INSTALACJA „17.09 PAMIĘTAMY”

Na centrum Białymstoku stanie instalacja w formie przestrzennych cyfr układających się w datę 17.09.1939. Na instalacji wyeksponujemy twarze ofiar sowieckich represji.

Białystok, Rynek Kościuszki

12 września

PREZENTACJA KOLEKCJONERSKIEGO ALBUMU ROCZNICOWEGO – 17.09. PAMIĘTAMY

Muzeum Pamięci Sybiru wyemitowało okolicznościowy znaczek pocztowy wraz z kolekcjonerskim albumem, które będzie można nabyć w sklepie internetowym Muzeum.

Białystok, Centrum Edukacyjno-Wystawiennicze MPS, godz. 12.00

14 września

INSTALACJA „CO PIĄTY...”

Kluczowym elementem instalacji są drzewa. Podświetlone i owinięte pnie mają symbolizować dramatyczne skutki deportacji. Na Sybir wywieziono bowiem co piątego białostoczanina. Poprzez podświetlenie co piątego drzewa, przedstawiona zostanie skala tych tragicznych wydarzeń. Białystok, Park Konstytucji 3 Maja, godz. 19.00.

18–19 września

INSTALACJA W PRZESTRZENI MIEJSKIEJ – „RZECZYWISTE” W LUBLINIE

Instalacja podkreśla dramat sowieckich wywozek, które dotknęły setki tysięcy Polaków. Głównym elementem przedsięwzięcia będzie otwarta walizka, z której podczas aresztowania wysypała się jej zawartość. Instalacja zostanie zaprezentowana na Placu Teatralnym przy Centrum Spotkania Kultur w Lublinie w ramach odbywającego się w tym czasie XX Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich.

Lublin, Plac Teatralny, godz. 10.00-18.00